

veiligheid

E-learning

Een aanrader voor iedereen die met patiëntveiligheid aan de slag gaat: vier E-learningmodules patiëntveiligheid. Deze modules geven praktische handvaten om binnen je instelling aan de slag te gaan met patiëntveiligheid. Hoe belangrijk is patiëntveiligheid, hoe kun je bij een zorgproces vooraf risico's inventariseren, hoe kun je incidenten analyseren en vooral: hoe kom je tot een verbeteraanpak?

De kosten voor een half jaar geldige licentie op de E-learning Patiëntveiligheid zijn € 55,- (excl. BTW) per cursist (tot vijf licenties + € 35,- administratiekosten). Licenties aanvragen kan via het aanvraagformulier op www.vmszorg.nl.

5 experts

over de vitaal bedreigde patiënt

Nieuw: de Praktijkgids 'Vroege herkenning en behandeling van de vitaal bedreigde patiënt' met webcast (video en audio via internet) die je met beeld en geluid door het thema leidt. De praktijkgids is bedoeld om professionals op de werkvloer te ondersteunen bij de realisatie van een Spoed Interventie Systeem, zodat de vitaal bedreigde patiënt vroegtijdig wordt herkend en behandeld. Je kunt de webcast, die vijf experts op dit gebied aan het woord laat, op elk moment bekijken.

Check check bebebeddub

"HET ZORGPROCES MAG GEEN
GATENKAAS ZIJN. DAAROM GAAN
WE ER STAP VOOR STAP MET EEN
STOFKAM DOOR" Suzan Dingemanse

Overlegsfeer

De praktijk sluit goed aan bij wat de leerlingen op school krijgen, vindt hoofdverpleegkundige Suzan Dingemanse van het Zaans Medisch Centrum. "Vooral dat bespreekbaar durven maken van wat er fout gaat. Wij doen mee aan het initiatief 'Veilig incidenten melden' (VIM) van onder andere het ministerie van VWS: 'je bent een held als je incidenten meldt'. Per afdeling in ons ziekenhuis is er een VIM-commissie samengesteld die eens per maand alle meldingen doorneemt en kijkt wat er verbeterd kan worden." Ook op Suzans afdeling Dialyse, waar nierpatiënten meerdere keren per week worden gedialyseerd, brengen de verpleegkundigen gemaakte fouten in kaart om zo de zorg te verbeteren. Vervolgens wordt dat in het team uitgebreid besproken. "Doordat we dat in overlegsfeer doen, is het niet bedreigend. De sfeer is open. We zien meldingen ook niet zozeer als gemaakte fouten, meer als verbeterpunten."

Zo bleek bijvoorbeeld dat er van de honderd prikken in veertig gevallen opnieuw geprikt moest worden om de dialyseslang aan te sluiten. Dit kan komen doordat er veel diabetespatiënten liggen met slechte vaten, maar toch besloot de afdeling er iets mee te doen. Voor leerlingen zijn speciale prikkessen opgezet waarbij op een namaakarm wordt geoefend. En de ervaren krachten kijken regelmatig bij elkaar mee. Het prikken gaat nu veel beter.

Stofkam

Het Zaans Medisch Centrum (ZMC) doet hoe dan ook veel aan communicatie rond veiligheid. "Tuurlijk, mensen maken fouten, maar het hele zorg-

dubbelcheck check

proces – van verpleegkundige tot arts en apotheker – moet zo zijn georganiseerd dat fouten opgevangen worden. Het zorgproces mag geen gatenkaas zijn. Daarom gaan we er stap voor stap met een stokkam door: wat kan er verbeterd worden? Verder reikt het ZMC binnenkort een gouden veiligheidspeldaward uit voor het beste initiatief veiligheid in de zorg, waarvoor afdelingen hun initiatieven kunnen insturen. Elkaar op de hoogte houden van wat er speelt, is zo belangrijk", zegt Suzan. "Daarom zijn groepsmails zo handig. En er is een grote rol weggelegd voor de leidinggevenden: die moeten zorgen voor een enthousiast en gemotiveerd team waarin ruimte is om veiligheid te bespreken en fouten toe te geven. Bij ons team is dat zeker het geval: als we een patiënt op de dialyse hebben aangesloten, controleert binnen een half uur een collega of je het goed hebt gedaan. Iedereen voelt zich verantwoordelijk." Protocollen en richtlijnen zijn een grote hulp, vindt ze. "Deze dwingen je tot blijven bespreken en controleren. Kwaliteit en veiligheid kosten tijd. En nee, daar krijg je niet meer mensen voor. Jammer, want we merken dat er bij te weinig handen aan het bed in de haast meer fouten worden gemaakt. Er moet dus nog meer worden geïnvesteerd in goed opgeleid personeel." ■

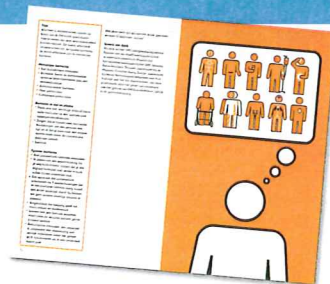
V&VN is sinds 2007 samen met de NVZ, de NFU, de Orde van Medisch Specialisten en het LEVV partner in het Veiligheidsprogramma. Meer informatie: www.venvn.nl, klik op 'Vakdossiers/veiligheid'.

10 THEMA'S

"In het VMS Veiligheidsprogramma is gekozen voor tien inhoudelijke veiligheidsthema's, die de meeste onbedoelde schades opleveren. Bijvoorbeeld medicatieverificatie: hoe je door een goede communicatie kunt zorgen dat de medicatie-inname van patiënten die in het ziekenhuis worden opgenomen, zo veilig mogelijk verloopt. De afgelopen tijd zijn er per thema conferenties in het land georganiseerd. Die werden heel goed bezocht door professionals die direct met de patiëntenzorg te maken hebben. Bij elk thema hoort ook een praktijkgids waarin staat hoe je het thema op de werkvloer zo veilig mogelijk kunt aanpakken. Meer over deze praktijkgidsen: www.vmszorg.nl.

De reacties? Mensen zijn heel enthousiast. Ze herkennen de thema's als risicovol en vinden het goed dat deze worden aangepakt. Iedereen gaat er serieus mee aan de slag. Maar eerlijk is eerlijk: dat je veel energie moet steken in zo'n veranderingsproces, vinden velen wel zwaar."

Roos Trooster, Projectleider Thema's VMS Veiligheidsprogramma

**23 TOT 27
NOVEMBER 2009...**

**... IS DE WEEK VAN DE
PATIËNTVEILIGHEID 2009**

Voor meer informatie over deze onderwerpen: www.vmszorg.nl